

‘Van kalf tot melkkoe’ – bovenbouw

Daar waar boer staat kan ook boerin worden gelezen.

1 geboorte kalf:

Na een draagtijd (zwangerschap) van negen maanden (net zo lang als bij mensen) wordt een kalf geboren.

2 registratie:

Direct na de geboorte meldt de boer of boerin het kalfje aan in een soort bevolkingsregister voor koeien. Daarna krijgt het kalf oormerken in, eentje in elk oor. Deze ‘oorbellen’ zijn in Nederland geel en in Vlaanderen oranje. Op de oormerken staat het nummer van het kalfje. Door dit nummer zijn alle gegevens van het kalfje bekend, bijvoorbeeld wie de vader en moeder zijn en op welke boerderij het kalf thuishoort.

Eigenlijk is dit hetzelfde als bij mensen. Baby’s worden ook aangemeld in het bevolkingsregister (op het stadhuis) en krijgen ook een nummer (BSN-nummer).

3 toekomstige melkkoe:

Als de boer wil weten of het kalf later een goede melkkoe zal worden, kan de boer een DNA-onderzoek laten doen. Via onderzoek van enkele haren wordt duidelijk of het kalfje de beste eigenschappen van vader en moeder heeft meegekregen. Of niet. Hiermee kan de boer goed kiezen welke kalfjes later melkkoe mogen worden.

4 klaar om te daten:

Om te zorgen dat een koe melk gaat geven, moet ze eerst een kalf krijgen. Wanneer het kalf een ‘pink’ is (ongeveer 15 maanden), is ze oud genoeg om drachtig (zwanger) te worden. Wanneer een pink vruchtbaar is, is ze extra actief. Dat kunnen we meten via sensoren, dat zijn handige meetapparaatjes aan de poot of om de nek. Zo weet de boer precies wanneer de pink geïnsemineerd kan worden.

5 datingprogramma:

Via een speciaal ‘datingprogramma’ zoekt de boer welke stier het best bij de pink past. Op die manier krijgt het nieuwe kalfje ook weer de beste eigenschappen van de ouders. Het datingprogramma is eigenlijk een soort Tinder voor koeien (al mag de koe in dit geval niet zelf kiezen).

Stieren

De meeste boeren hebben geen eigen stier omdat stieren gevaarlijk kunnen zijn. CRV heeft speciale stallen waar alleen maar stieren staan. In deze stallen wordt het sperma (de zaadjes) van de stieren verzameld. Dit wordt na controle in een heel dun rietje gestopt. Het rietje wordt ingevroren op -196 graden (een ijsje is -18 graden). De rietjes worden in speciale vaten bewaard en vervoerd. De inseminator heeft veel rietjes van verschillende stieren bij zich in de auto en komt hiermee naar de boerderij. De inseminator ontdooit het rietje en brengt het in bij de koe.

Korte toelichting inseminatie:

*Inseminatie = kunstmatige bevruchting (ook wel kunstmatige inseminatie (KI) genoemd.
Insemineren = kunstmatig bevruchten (door het inbrengen van rietje met sperma bij de koe)
Inseminator = medewerker van de KI (een medewerker van CRV die zorgt dat de koeien kunstmatig bevrucht worden)*

- 6 inseminatie:**

De boer bestelt het sperma van de stier die is uitgezocht via het 'datingprogramma'. De inseminator neemt dat sperma mee in het rietje. Op de boerderij ontdooit de inseminator het sperma en brengt het in de baarmoeder van de pink op het moment dat zij vruchtbaar is. Het eitje en een zaadcel zorgen er samen voor dat de pink drachtig wordt.
- 7 echo:**

Net als bij zwangere vrouwen kun je ook bij een drachtige pink met een echo-apparaat zien of er een kalfje in de buik van de pink zit.
- 8 geboorte kalf:**

Na 9 maanden wordt het kalf geboren. Dan noemen we de pink een vaars.
- 9 koe geeft melk:**

Nadat een koe een kalf heeft gekregen, gaat ze melk geven. Deze melk wordt verkocht aan de melkfabriek. Van de melk wordt bijvoorbeeld kaas, boter, yoghurt en vla gemaakt.
- 10 controle van de melk:**

Eens in de vier tot zes weken wordt de melk nagekeken. Er wordt dan van iedere koe een klein beetje melk in een buisje gedaan. Dit heet 'monsternemen' en wordt gedaan door een 'monsternemer', zo'n buisje met melk heet een melkmonster. Monsternemen heeft niets te maken met de film Monsters & Co.
- 11 uitslag van de melk:**

De melkmonsters worden onderzocht in een laboratorium. Je kan veel gegevens uit de melk halen, bijvoorbeeld hoeveel vet en eiwit in de melk zit, dat is namelijk niet hetzelfde bij elke koe. Zo weet de boer hoe goed de melk van de koe is. Maar ook kan de boer aan de uitslag van de melk zien of de koe gezond is en ook of de koe het juiste eten heeft gehad om veel melk te produceren.
- 12 bedrijfsinspectie:**

Hoe de koe eruit ziet, is ook belangrijk. De boer wil graag een koe die goed is gebouwd. Een inspecteur komt op het bedrijf om de koeien te bekijken. Deze inspecteur geeft de koe dan een rapportcijfer voor verschillende onderdelen. Bijvoorbeeld voor de benen, de klauwen en het uier van de koe. Als een koe een heel hoog rapportcijfer krijgt, dan krijgt ze een speciaal diploma (certificaat).
- 13 100.000 liter melk**

Een koe geeft gemiddeld 30 liter melk op een dag, maar sommige koeien wel meer. Om melk te blijven geven, moet een koe wel elk jaar een kalfje krijgen. Sommige koeien blijven wel 15 jaar of zelfs langer melkkoe. Er zijn veel koeien die in hun hele leven in totaal meer dan 100.000 liter melk hebben gegeven. Dit zijn 100.000 melkpakken, best veel toch! Er zijn zelfs een paar koeien die 200.000 liter melk hebben gegeven. Wanneer een koe meer dan 100.000 liter melk heeft gegeven, krijgt ze een certificaat.